

Česká literární bibliografie 2019

Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě, 2. 12. 2019
Vojtěch Malínek

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

B//// Česká literární bibliografie

- = organizační jednotka Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.
- zpracovávána od roku 1947
- od roku 2016 zařazena na tzv. Cestovní mapu výzkumných infrastruktur ČR
- veškerá data dostupná online formou open access na clb.ucl.cas.cz
- 100,000+ přístupů ročně

Česká literární bibliografie

- soubor bibliografických a dalších znalostních databází pro literárněvědnou bohemistiku
- zejména články, zčásti též knihy; zejména česká, ale i světová literatura (do r. 1945)
- počet záznamů: 1,6 mil. (digitalizovaná lístková kartotéka) + 615 tis. (online báze)
- chronologické pokrytí: 1771 – současnost
- jazykový záběr: čeština, němčina, slovenština
- roční přírůstek: 20–25 tis. záznamů

B Retrospektivní bibliografie

článková literární a literárněvědná bibliografie
zpracovávaná v podobě lístkové kartotéky

Počet záznamů:	1,600,000+
Chronologický záběr:	1771–1945
Zpracovaných titulů:	500+
Excerptční záběr:	<i>česká a světová literatura a příbuzné disciplíny</i>

System RETROBI

<http://retrobi.ucl.cas.cz/>

- software pro digitalizaci a online prezentaci lístkových kartoték
- vyhledávání v OCR prepisech jednotlivých lístků
- nástroje pro prepis lístků ([uživatelské prepisy](#), hromadná editace, položkový rozpis)

- Data nyní doplňována zejména v rámci projektu INDIHU:
 - 1,000,000+ rok vydání
 - 700,000+ zdrojový dokument
 - 530,000+ autor (včetně ID AUT)
 - 110,000+ osoba – předmět (F; včetně ID AUT)

Funkce

- [Katalog](#)
- [Vyhledávání](#)
- [Schránka = 0](#)
- [Statistiky](#)
- [Nápověda](#)
- [O katalogu](#)

Kontakt

- [Nahlásit chybu](#)
- retrobi@ucl.cas.cz

Rejstřík

Pomocí této funkce můžete zobrazit výpis všech hodnot jednotlivých položek položkového rozpisu, pokud byly vyplněny, včetně údaje, kolikrát je ta která hodnota v databázi naindexována.

Anotační část / Odkazovaná osoba* / Jméno

Zobrazit

Hodnota	Počet lístků
Aanrud, Hans	9
Abélard, Pierre	7
About, Edmond	37
Abraham a Sancta Clara	4
Abrahamowicz, Adolf	8
Achard, Marcel	188
Achille, Giuseppe	5
Achmatova, Anna	29
Adam z Veleslavína, Daniel	151
Adam, Paul	39
Adamec, František	13
Adamec, Karel	10
Adámek, Bohumil	163
Adámek, Karel	111
Adámek, Karel Václav	45
Adamus, Alois	18

Rejstřík

Pomocí této funkce můžete zobrazit výpis všech hodnot jednotlivých položek položkového rozpisu, pokud byly vyplněny, včetně údaje, kolikrát je ta která hodnota v databázi naindexována.

Anotační část / Odkazovaná osoba* / ID

Zobrazit

Hodnota	Počet lístků
av20181010754	7
av20181016737	19
av20191020270	9
av20191021157	5
jk01010030	151
jk01010057	163
jk01010085	45
jk01010160	114
jk01010172	37
jk01010178	104
jk01010187	7
jk01010208	40
jk01010234	8
jk01010239	387
jk01010242	20
jk01010251	10

Funkce

- [Katalog](#)
- [Vyhledávání](#)
- [Schránka = 0](#)
- [Statistiky](#)
- [Nápověda](#)
- [O katalogu](#)

Kontakt

- [Nahlásit chybu](#)
- retrobi@ucl.cas.cz

B „Současná“ bibliografie

- analytická bibliografie (periodika, části knih, monografie)
- do roku 1990 lístky, od roku 1990 databáze

Počet záznamů:	520,000+
Chronologický záběr:	1945–současnost
Zpracovaných titulů:	1000+
Excerptční záběr:	

sekundární bibliografie české literatury a literární vědy, beletrie pouze pro období 1945–1960 a od roku 2016 + záznamy samizdatu a internetu; knihy od roku 1961

Současná bibliografie

Vznikla sloučením původně samostatných celků, průběžnou excerpcí a retroexcerpcí:

- knižní ročenky (1961–1980)
- lístková excerpta (1980–1990)
- databázové záznamy (od 1990)
- databáze Český literární exil (F. Knopp, 1996)
- databáze 1945–1960 (projekt NAKI, 2012–2015)

Konverze bází ČLB

- 2011 – změna ISIS → Aleph
- 2014–2016 – konverze historických bází
 - 427 000+ záznamů
 - 7 dílčích bází; 2 historické normy věcného popisu
 - 3 formáty záznamů
 - komplexní redakce a revize dat, doplnění perzistentních identifikátorů (ISSN, kódy AUT)
 - harmonizace věcného popisu na základě AUT

B

Lachtaní příběh

GASTON

Úplné zobrazení záznamu

Zvolte formát: [Standardní Katalogizační záznam](#) [Citace](#) [Názvy polí MARC 21](#) [Tagy MARC21](#)

Sysno	001358024
Název	Pavel Trtílek [...]
Zdrojový dokument	Rozrazil. -- ISSN 1801-4755.-- R. 2010, č. 31, únor, s. 75
Všeob.pozn.	Název čísla: České moře.
Abstrakt	Biografická poznámka k otištěné scénce P. T. 17. listopad 2009 (s. 72-75) s postavami prezidenta Klause, jeho tajemníka Jakla, tří současných dramatiků (včetně autora) a lachtana Gastona.
ISSN	1801-4755
MDT	885.0-05 885.0-2
Předmět	- Gaston - III., - hrabě z Foix, - 1331-1391 - lachtan - Jakl, Ladislav, - 1959- - Klaus, Václav - OPRAVA UCL - Trtílek, Pavel, - 1977-
Předmět	- české drama - čeští spisovatelé

Bibliografie literárního samizdatu

- aktuálně 10 000+ záznamů článků ze samizdatových časopisů
- cca 70 zpracovaných titulů
- návaznost na projekt Český literární samizdat (encyklopedie)

Řada specifik:

- dostupnost materiálů
- atribuce autorství
- stanovení norem bibliografického popisu (nesystematické číslování, stránkování, proměnlivá periodičita, změny názvů atp.)
- vymezení samizdat x šedá literatura x fanzin / interní spolkové periodikum

B//// Český literární internet

OP VVV, 2017–2021

Klíčové aktivity:

- 1) Řízení projektu
- 2) Základní výzkum literárního internetu a digitální literatury
- 3) Bibliografie literárního internetu
- 4) Vývoj softwarových nástrojů pro statistickou a kvantitativní analýzu bibliografických dat

Bibliografie literárního internetu

- aktuálně 20 000+ zpracovaných záznamů

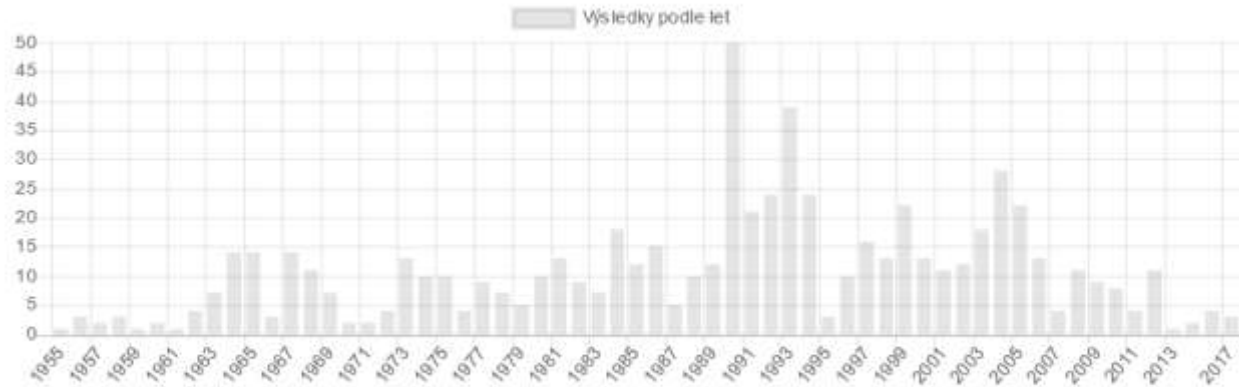
Metodické problémy:

- link na původní umístění v síti + archivace
→ Webarchiv.cz
- tištěná + online mutace
→ jeden záznam se dvěma zdrojovými dokumenty
- organizace excerpce
(retrospektivní vs. průběžná; členění webů atp.)
- kvalita obsahu

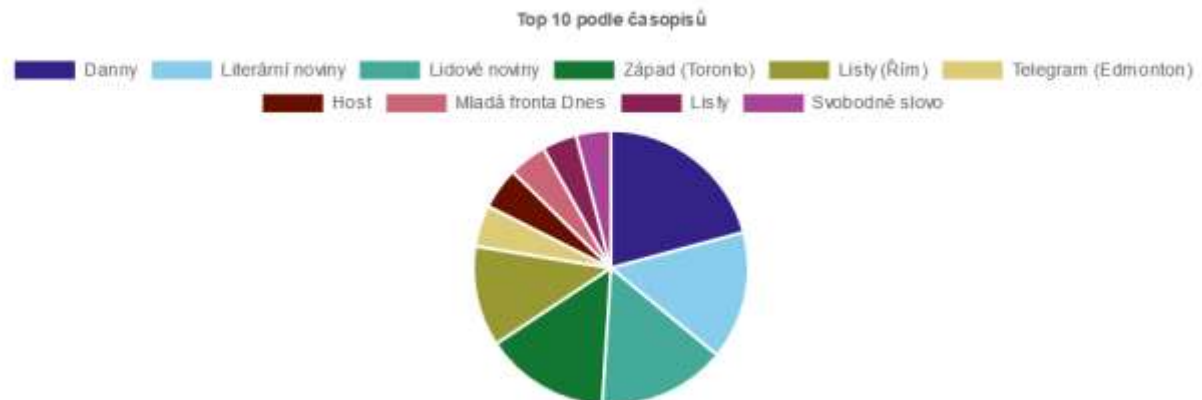
Případ Josef Škvorecký

Výsledky podle let:

Zobraz tabulku výsledků

Výsledky podle časopisů:

Zobraz tabulku výsledků

Nové uživatelské rozhraní

- discovery systém [VuFind](#)
- BETA verze před spuštěním
- prozatím verze 5.1.1, verze 6.0 v testování
- uzpůsobení funkcionalit pro práci s primárně článkovým materiálem a specifikům ČLB
 - definice indexů, nastavení faset (mj. odkazovaná díla);
 - chronologické řazení záznamů až na úroveň dne;
 - generování citace pro části knih;
- ve výhledu postupná integrace dalších zdrojů ČLB

B//// Další databáze ČLB

České literární osobnosti

<http://clo.ucl.cas.cz/>

- 37,000+ biogramů (jména, šifry, data a místa narození, charakteristiky; systematické ověřování archivy, matriky, dotazníky atp.)

Databáze českých literárních cen

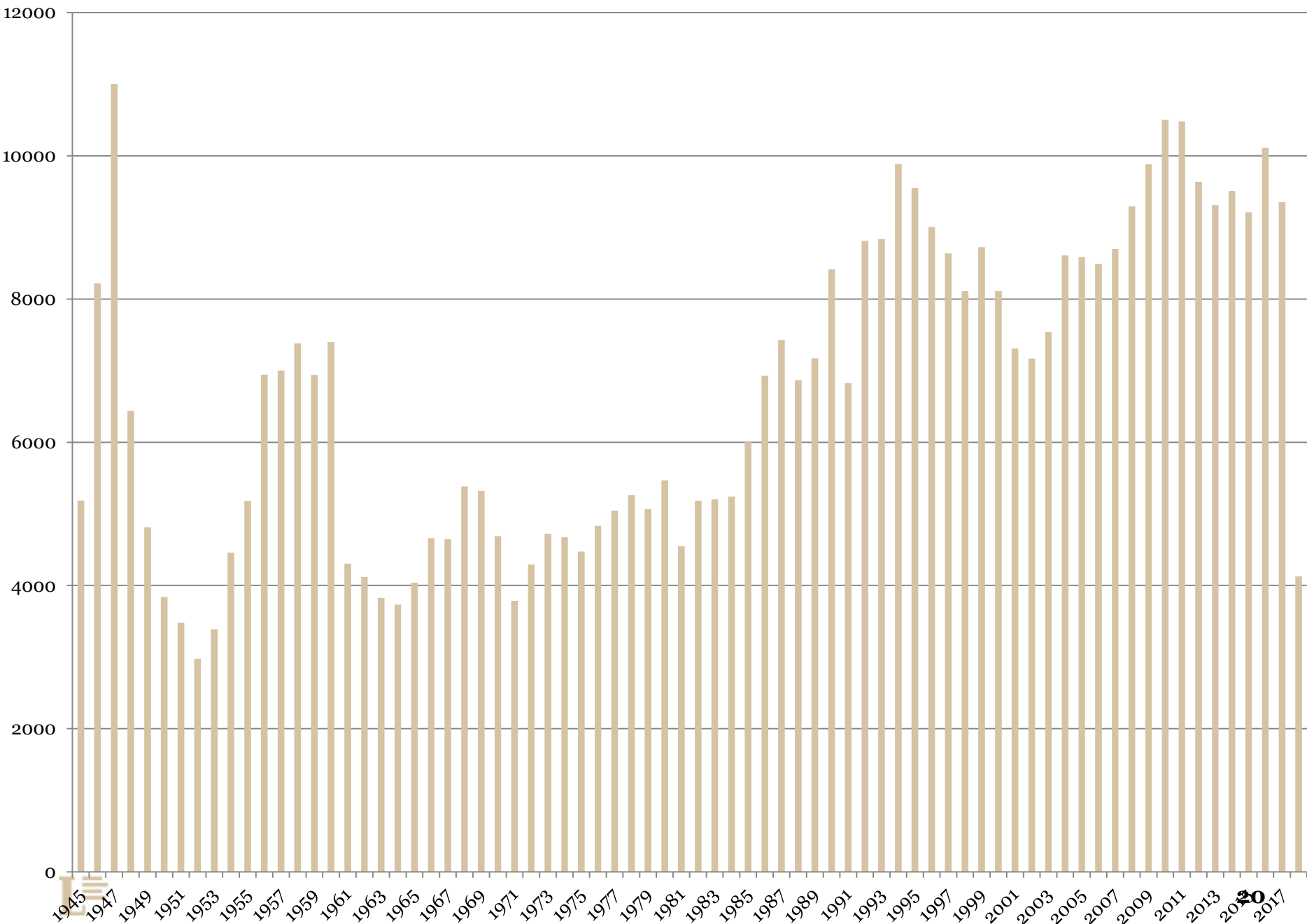
<http://ceny.ucl.cas.cz/>

- hesla o cca 120 domácích literárních cenách
- ocenění, kategorie, členové porot, historie

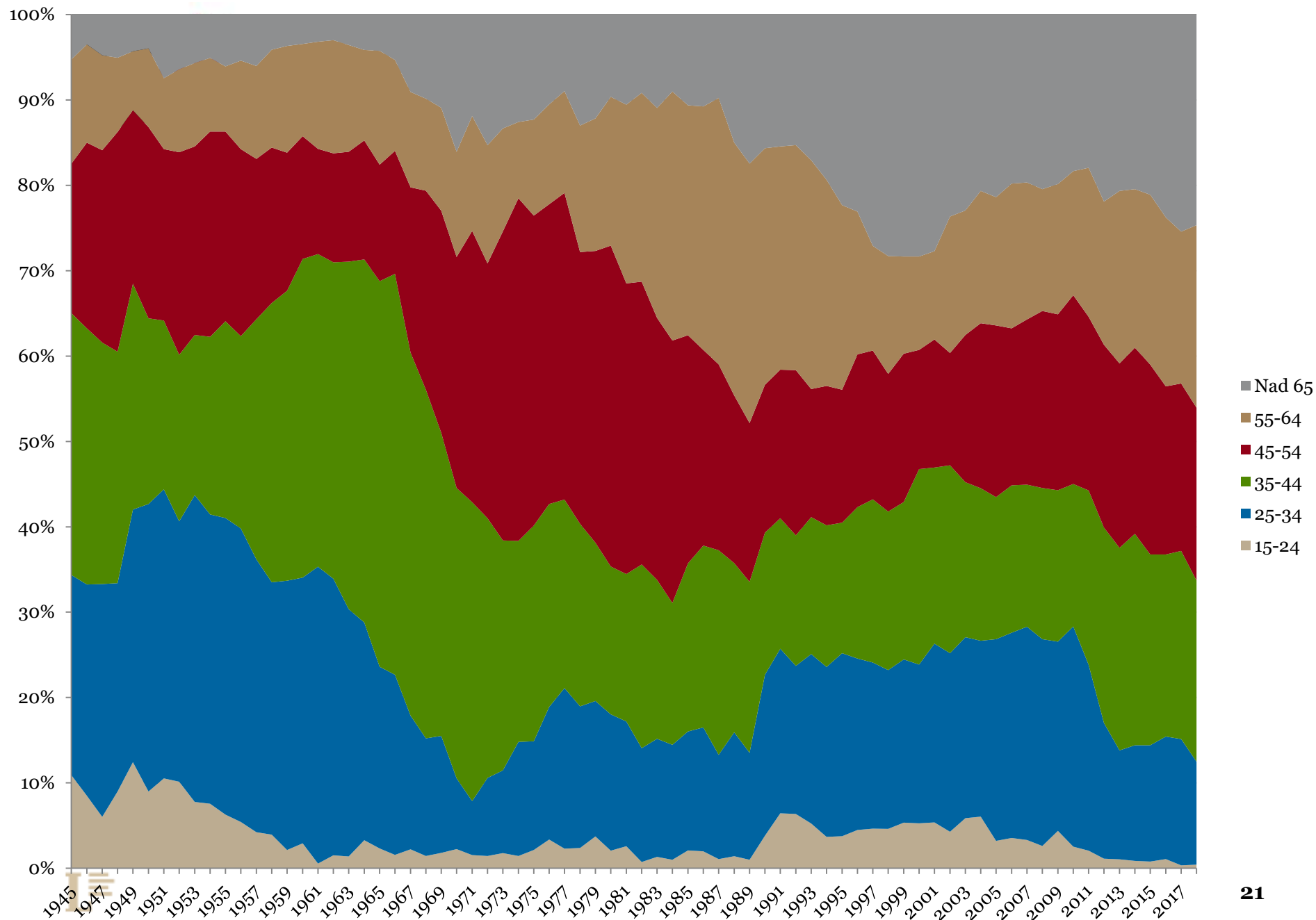
B Mezinárodní spolupráce

- klíčový partner = Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk
(Centrum pro Digital Humanities and Polská literární bibliografie)
- Bibliographical Data Working Group v rámci konsorcia DARIAH-ERIC
- nová agenda: výzkum velkých dat

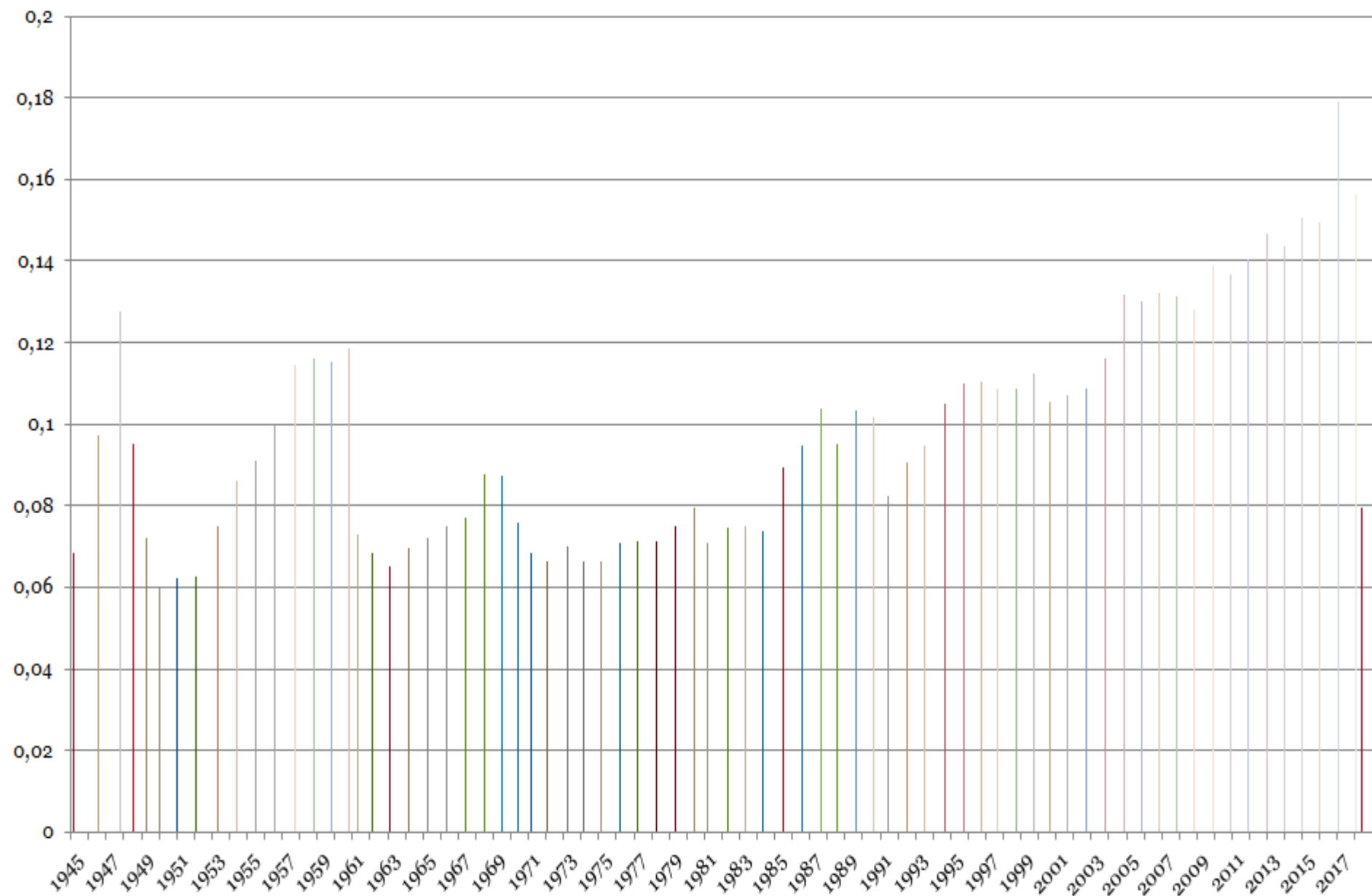
Počet záznamů v ČLB dle jednotlivých let (1945–2018)

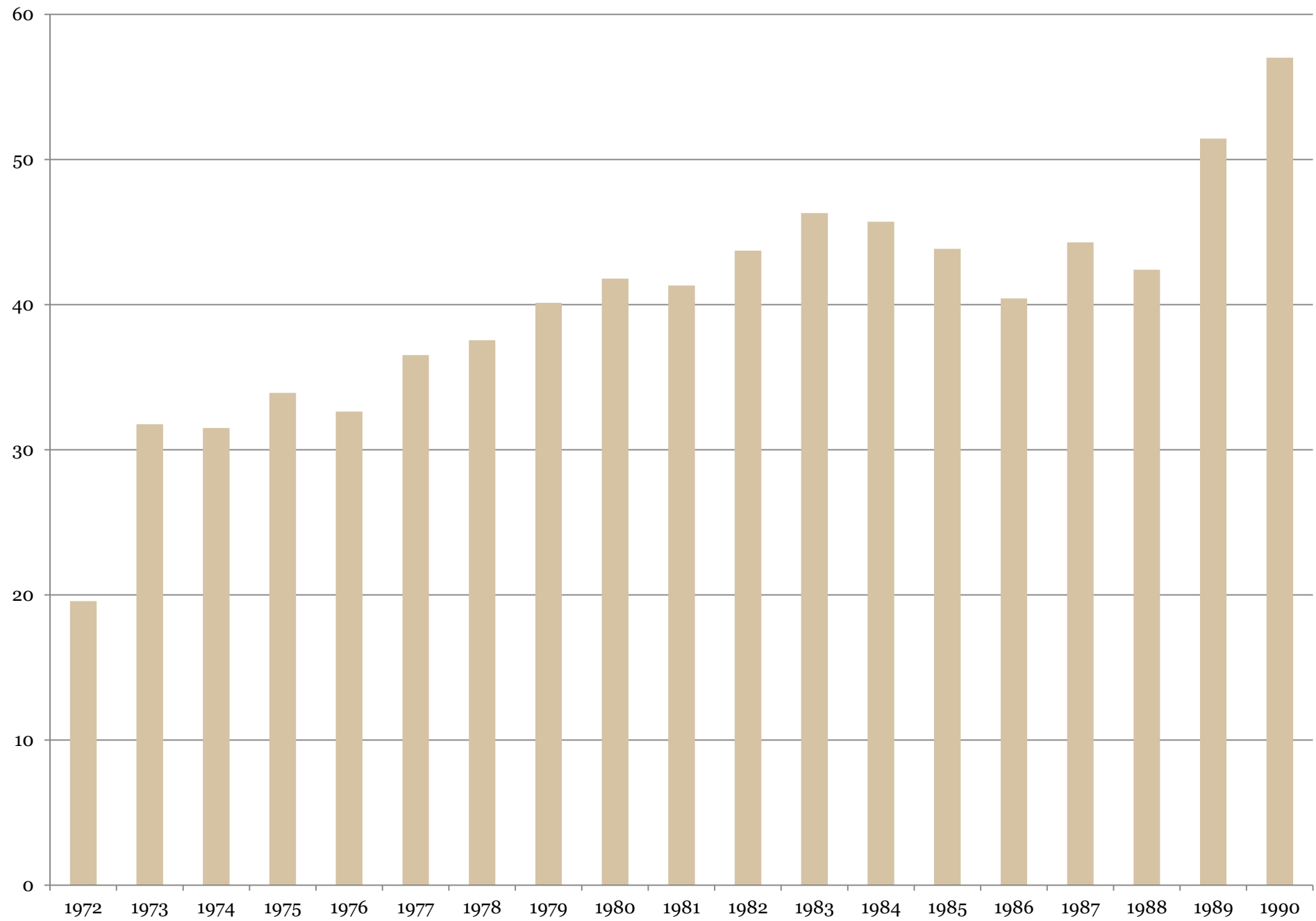
Podíl autorů dle věku (1945–2018)

Share of the literary active people in Czech population (recalculated on 1000 people)

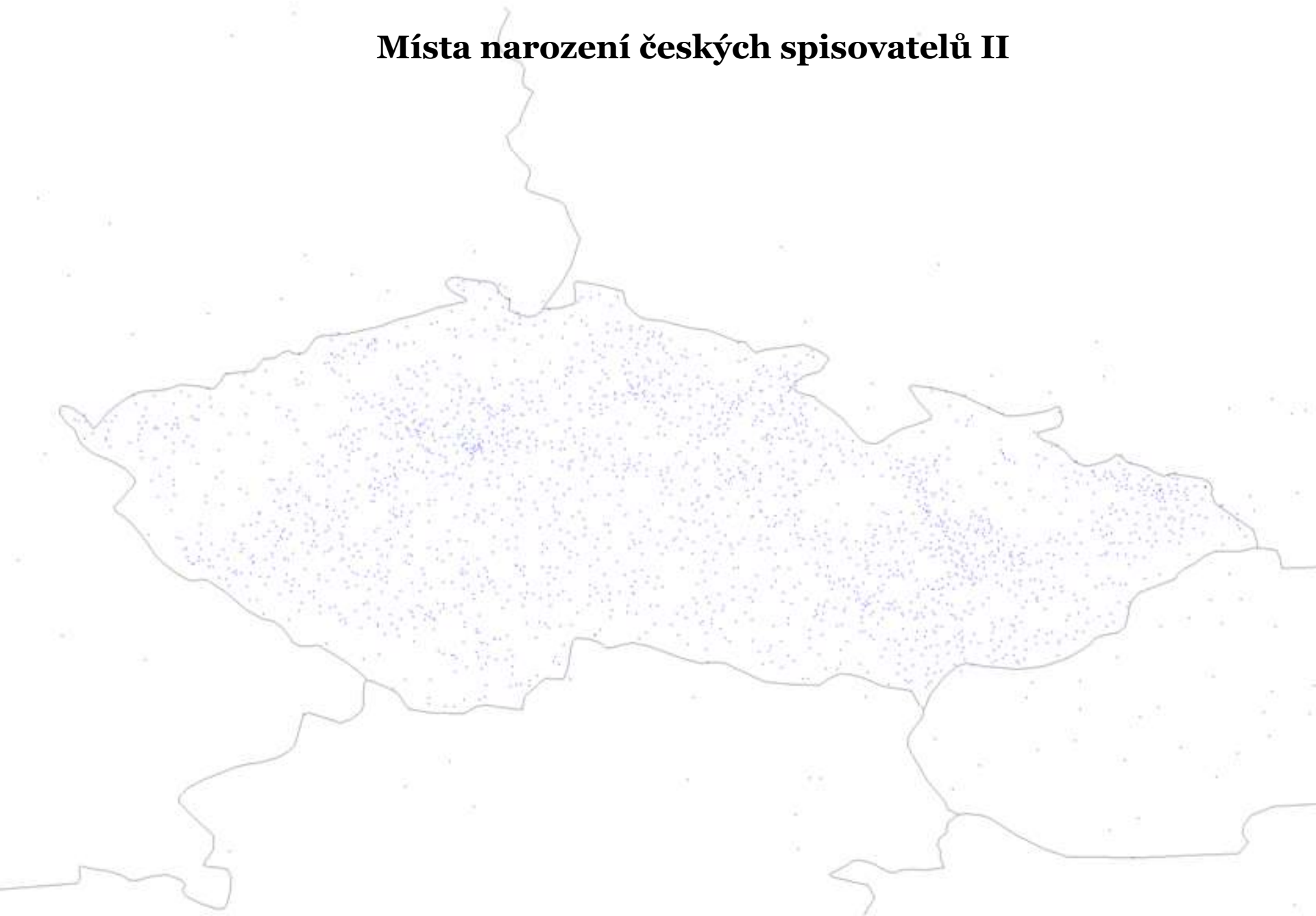
Samizdat – průměrný věk autorů

Místa narození českých spisovatelů I

Místa narození českých spisovatelů II

Mgr. Vojtěch Malínek, Ph.D.

*koordinátor výzkumné infrastruktury Česká literární bibliografie
Czech Literary Bibliography Research Infrastructure Coordinator*

Ústav pro českou literaturu AV ČR
Institute of Czech Literature of the CAS

Na Florenci 1420/3, 110 00 Praha 1, Czech Republic

T +420 222 828 132 E malinek@ucl.cas.cz W clb.ucl.cas.cz